

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μ. ΤΡΙΤΗ 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα Α1

Οι αρθρογράφοι του κειμένου 1 ισχυρίζονται πως το κυνήγι του χρήματος οδηγεί στην απώλεια της ευτυχίας καθώς η αύξηση εισοδήματος δημιουργεί και αύξηση των επιθυμιών. Επισημαίνουν ότι από τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και μετά, οπότε και βελτιώθηκαν οι δείκτες κοινωνικής ευδαιμονίας, οι άνθρωποι επιδιώκουν τη συνεχή αύξηση χρημάτων και κατ' επέκταση υλικών αγαθών, χωρίς όμως να ικανοποιούνται ούτε και να εκτιμούν όσα έχουν.

Θέμα Β

B1.

α. Σωστό (§1: «Οι παλιότεροι επέμεναν ότι τα χρήματα δεν φέρνουν την ευτυχία.»)

β. Λάθος (§3: «Η αναρρίχηση ανδρών και γυναικών στην οικονομική κλίμακα δεν τους καθιστά ευγνώμονες για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους. Αντιθέτως γεννά στεναχώρια για όσα δεν έχουν αποκτήσει ακόμα.»)

γ. Λάθος (§4: «οι καλύτερες συνθήκες ζωής είναι παραδόξως τροχοπέδη στην ψυχική μας ευτυχία.»)

δ. Σωστό (§1: «Ζώντας στα όρια της εξάντλησης, το σώμα και το μυαλό μάς υπενθυμίζουν συνεχώς ότι ο ρυθμός της ζωής μας είναι εκτός ελέγχου.»)

ε. Λάθος (§2: «Δεν είναι τόσο ότι απορρίπτουμε την ταχύτητα, όσο ότι ελέγχουμε τους ρυθμούς της δικής μας ζωής.»)

B2. Στο κείμενο 2 η αρθρογράφος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της σύγκρισης-αντίθεσης για να οργανώσει τις απόψεις της, αντιπαραθέτοντας το fast food με το slow living. Συγκεκριμένα, εξηγεί πως το fast food είναι γενικότερα η φιλοσοφία της βιασύνης, των γρήγορων ρυθμών της καθημερινότητας, του άγχους, της επιφανειακής κάλυψης των αναγκών. Στον αντίποδα, ως αντίδοτο σε αυτή την κατάσταση, είναι το slow living σύμφωνα με τη φιλοσοφία του οποίου ελέγχουμε τους ρυθμούς της ζωής μας απολαμβάνοντας την επαφή με τον εαυτό μας και με το περιβάλλον. Βασικό γνώρισμά του είναι η εξισορρόπηση και ο έλεγχος των ρυθμών, χωρίς να απορρίπτεται η ταχύτητα, η τεχνολογία και η ζωή στην πόλη. Χρησιμοποιώντας τη σύγκριση-αντίθεση πρόθεση της αρθρογράφου είναι να παρουσιάσει με σαφή και εύληπτο τρόπο τις δύο έννοιες (fast food και slow living) και τις μεταξύ τους διαφορές, ώστε να προτρέψει τον αναγνώστη στην υιοθέτηση του slow living ως καλύτερου τρόπου ζωής.

B3.

α. Τα ερωτήματα «Τότε, λοιπόν, γιατί εμείς οι μοντέρνοι τρέχουμε από το πρωί μέχρι το βράδυ επιδιώκοντας να αγοράσουμε ό,τι μπορεί να αγορασθεί με χρήμα; Γιατί αδιαφορούμε για όσα μπορούν να μας γεμίσουν χαρά και ικανοποίηση, όπως η δημιουργία νέων φίλων, η παροχή βοήθειας προς τους πιο αδύναμους και η ενασχόληση με τις τέχνες και τα

γράμματα;» βρίσκονται στο τέλος της πρώτης παραγράφου του κειμένου 1 και λειτουργούν μεταβατικά-συνδετικά ανάμεσα στην πρώτη παράγραφο, η οποία αποτελεί τον πρόλογο του άρθρου, και το υπόλοιπο άρθρο. Με τα ερωτήματα δίνεται το θέμα του κειμένου, η διερεύνηση των αιτιών της έλλειψης ικανοποίησης του ανθρώπου παρά τη βελτίωση των συνθηκών ζωής του και της επιδίωξης των υλικών μόνο αγαθών, τις οποίες και παραθέτει στις επόμενες παραγράφους. Ως προς το επικοινωνιακό τους αποτέλεσμα τα ερωτήματα έλκουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον προβληματίζουν, προσδίδοντας αμεσότητα και ζωντάνια στο κείμενο.

β. Στο συγκεκριμένο χωρίου του κειμένου 1 οι συντάκτες του επιλέγουν τη χρήση β' πληθυντικού προσώπου (κατοικείτε, αποκτήσετε κτλ.) για να απευθυνθούν στους αναγνώστες και να τους προσεγγίσουν συναισθηματικά για ένα φαινόμενο το οποίο παρατηρείται σε όλους μας, την επιδίωξη απόκτησης ολοένα και περισσότερων αγαθών, χωρίς να ικανοποιούμαστε από όσα έχουμε. Παράλληλα, δίνει διαλογικό χαρακτήρα στο άρθρο και αμεσότητα και οικειότητα με τον δέκτη.

Θέμα Γ1

Το ποιητικό υποκείμενο στο κείμενο 3 κατατρύχεται από ένα βασανιστικό συναίσθημα φόβου/ άγχους, το οποίο διαχέεται σε όλες τις μικρές ή μεγάλες στιγμές και εκφάνσεις της ζωής του, ενώ φαίνεται να πηγάζει από τον αρχέγονο και κοινό σε όλους τους ανθρώπους φόβο του θανάτου. Με την επαναφορά της λέξης «φόβος» στην αρχή κάθε στίχου ακολουθούμενη από μία ενδοιαστική πρόταση και με τη χρήση του β' ενικού προσώπου («δεις, αναγνωρίσεις») με το οποίο απευθύνεται άμεσα στον αναγνώστη και του μεταδίδει τον υπερβολικό του φόβο, αποδίδεται emphaticά το άγχος για κάτι το αναπάντεχο το οποίο μπορεί να συμβεί. Σε κάθε στίχο παρουσιάζονται με νοηματική αυτοτέλεια οι καταστάσεις αυτές, σημαντικές («Φόβος μήπως χρειαστεί να αναγνωρίσεις τη σορό νεκρού φίλου») ή ασήμαντες («Φόβος για την καθαρίστρια που έχει ένα σημάδι στο μάγουλό της») οι οποίες πυροδοτούν αυτόν τον φόβο, με άμεση αναφορά σε κάποιες περιπτώσεις στον θάνατο («νέκρα της νύχτας», «νεκρού φίλου», «πεθάνουν πριν από εμένα»), ο οποίος είναι και ο βαθύτερος φόβος. Αυτό άλλωστε φαίνεται και από το τέλος του ποιήματος με την επανάληψη της φράσης «Φόβος θανάτου» και τον καταληκτικό στίχο «Αυτό το είπα» οπότε και επέρχεται η συνειδητοποίηση αυτού του φόβου.

Η ανάγνωση του συγκεκριμένου ποιήματος μου μετέδωσε και εμένα τα συναισθήματα άγχους και φόβου που νιώθει το ποιητικό υποκείμενο για κάθε στιγμή της ζωής του και σε καταστάσεις που σίγουρα όλους μας αγχώνουν ή όλοι μας τις φοβόμαστε και τις απευχόμαστε. Ταυτόχρονα όμως μου δημιουργήθηκε και θλίψη από τη σκέψη πως με τον τρόπο που αντιμετωπίζει την καθημερινότητα το ποιητικό υποκείμενο δεν χαίρεται και δεν απολαμβάνει τη ζωή, βιώνει μία διαρκή ανασφάλεια και δεν εκτιμά όσα έχει.

Θέμα Δ1

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε μαθητική εφημερίδα

Δέκτες: αναγνώστες μαθητικής εφημερίδας

Τύπος κειμένου: επιχειρηματολογικό

Ύφος: προσωπικό, οικείο με στοιχεία προφορικότητας. Πρόθεση του κειμένου είναι η εξομολόγηση προσωπικών απόψεων.

«Γιατί είμαστε ανικανοποίητοι;»

Πρόλογος

Σαφώς σε σχέση με τους γονείς και τους παππούδες μας η ποιότητα της ζωής μας έχει βελτιωθεί. Οι άνθρωποι αμείβονται καλύτερα, η τεχνολογία και η ταχύτατη εξέλιξή της έχει ελαχιστοποιήσει τον καθημερινό μόχθο, η συμμετοχή μας σε πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες έχει αυξηθεί. Γενικότερα όλοι οι δείκτες ευημερίας, όπως τους ονομάζουν οι ειδικοί, δείχνουν ότι θα έπρεπε να είμαστε ικανοποιημένοι από τη ζωή. Παραδόξως, όμως, δεν είμαστε. Γιατί;

Ζητούμενο 1ο: Αιτίες οι οποίες οδηγούν στην έλλειψη ικανοποίησης από τη ζωή

- Η σύγχρονη κοινωνία είναι υλιστική και θέτει ως πρωταρχικό στόχο το χρήμα, με αποτέλεσμα να υπολογίζεται το «φαίνεσθαι» και όχι το «είναι» και το άτομο να μην απολαμβάνει όσα έχει.
- Η τυποποίηση και ο αυτοματισμός έχουν εκμηδενίσει το αίσθημα της δημιουργίας και της προσφοράς.
- Το άγχος και οι γρήγοροι ρυθμοί ζωής εξουθενώνουν το άτομο.
- Η μαζοποίηση και η ζωή στις μεγαλουπόλεις καθιστούν απρόσωπες τις ανθρώπινες σχέσεις και απομακρύνουν τον άνθρωπο από την ουσιαστική επικοινωνία και επαφή.

Ζητούμενο 2ο: Πού ο άνθρωπος μπορεί να αναζητήσει την ευτυχία

- Πρέπει να επαναπροσδιορίσει τις ανάγκες και τις προτεραιότητές του και να συνειδητοποιήσει ότι η υπέρμετρη απόκτηση υλικών αγαθών δε δίνει τη δυνατότητα απόλαυσης της ζωής.
- Να αποκτήσει ουσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις και να αποκαταστήσει την ουσιαστική επαφή και επικοινωνία με τον κοινωνικό του περίγυρο.
- Να συμμετέχει σε δραστηριότητες και συλλόγους που προωθούν το αίσθημα της προσφοράς και της δημιουργίας.
- Να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του και να επικεντρωθεί σε ενέργειες που τον κάνουν να χαίρεται πραγματικά και όχι να αποτελούν επιφανειακή κάλυψη αναγκών.

Επίλογος

Είναι θλιβερό εν έτει 2023 μετά από όσα έχει καταφέρει να επιτύχει η ανθρωπότητα σε όλα τα επίπεδα του βίου της να επικρατεί το αίσθημα του ανικανοποίητου. Κυρίως όταν αυτό το ανικανοποίητο προέρχεται από την λανθασμένη αντίληψη για την ευτυχία. Θα πρέπει να καταλάβουμε πως πραγματικά η ευτυχία βρίσκεται στα μικρά πράγματα και η αξία της ζωής είναι να απολαμβάνουμε κάθε στιγμή της και όχι να τρέχουμε πίσω από αυτή.